

Јубиларни „Гвоздени
мачак 2021”

ДЕЦЕНИЈА САРАДЊЕ РЕЧНИХ ЈЕДИНИЦА ВОЈСКИ СРБИЈЕ И МАЂАРСКЕ

Међународна војна сарадња речних јединица Србије и Мађарске обухвата и одржавање мултинационалних вежби између Речне флотиле Копнене војске и Првог пука за разминирање Оружаних снага Мађарске. Овогодишња вежба „Гвоздени мачак 2021” одржана је на тему „Заштита речног саобраћаја” на реци Тиси код Титела. Вежба речних јединица добила је име по речном сидру типа „мачак”, које се налази у опреми речних бродова војски Србије и Мађарске.

Пише Драган СПАСОЈЕВИЋ

Фото: Ласло Кертез

Како је концепт колективне безбедности условљен степеном способности јединица за здружено деловање у борби против тероризма, организованог криминала, мигрантских криза и пролиферације оружја за масовно уништавање на пловним путевима и њиховом захвату, у пракси се показало да је извођење међународних вежби најбољи начин за повећање операбилности речних јединица у брзом одговору на савремене изазове и претње безбедности режима пловидбе и речног саобраћаја.

Историја развоја

У протеклих једанаест година одржано је десет мултинационалних вежби „Гвоздени мачак” речних јединица српске и мађарске војске. Прва вежба одржана је 2011. године, када су од 5. до 14. септембра изведена заједничка артиљеријска гађања по циљевима на копну и води бродским наоружањем са бродова Првог речног одреда на Привременом полигону на Тиси, надамак Титела. Вежбе се наизменично изводе у Србији и Мађарској и постале су основ бољег разумевања и уважавања, као и развијања добросуседских односа. На претходно организованим вежбама размењена су драгоцене искуства у раду у мултинационалном окружењу, достигнут је завидан ниво способности извођења заједничких бродских дејстава, а значајно је и то што су изграђени изузетни међуљудски односи. Постигнути резултати и стечено међусобно поверење утврдили су оправданост за наставак и јачање даље сарадње засновану на пријатељству, разумевању и уважавању. У почетку су се артиљеријци са мађарских речних миноловаца укрцавали на српске речне вишенаменске бродове, изводили гађања на циљ на води – непријатељски брод, док су на полигону Варпалота код Будимпеште гађања извршавана са копнених платформи на које су постављени четвороцевни и једноцевни двадесетмилиметарски топови.

Иницијатива и креативност у планирању Команде Првог речног одреда, уз ентузијазам и мотивацију свих чланова посада бродова, допринели су да свака наредна вежба из године у годину буде сложенија, боља и савременија, а пред војнике, подофицире и официре постављани су све захтевнији задаци. Унапређењем сарадње и заједничке обуке од 2015. године резултирало је гостовањем мађарских речних миноловаца у Србији и организовањем заједничких бродских артиљеријских дејстава на полигонима „Тител” и „Тараш” на реци Тиси. Већ следеће године, први пут у историји, два вишенаменска брода Речне флотиле наша су се ван граница наше земље упловљењем у ратну луку у Будимпешти, где су учествовали на вежби од 10. до 18. септембра 2016. године. Посаде ратних бродова, одлично припремљене, извеле су дневно-ноћну пловидбу дугу 400 km, а потом у рејону Будимпеште, заједнички са колегама из мађарске речне чете, приказали висок ниво знања у маневрисању бродом, заузимању поставишта и других поступака којим се штите речни трговачки и путнички бродови на најважнијем пловном путу Европе.

У наставку билатералне војне сарадње 2017. године изведена је до тада најкомплекснија мулти-национална тактичка вежба у

Фото: Ласло Керез

рејону места Баноштор под именом „Противтерористичка дејства и спречавање илегалне трговине на и у захвату пловних путева”, када су проигране примене тактика, техника и процедура у супротстављању организованом криминалу, спречавању миграција и тероризма на реци Дунав. Наредна вежба припадника Првог речног одреда Речне флотиле и Првог пука за разминирање Оружаних снага Мађарске организована је у рејону ратне луке у Будимпешти, од 1658. до 1662. пловног километра Дунав, на којој су увежбане и усклађене све процедуре и поступци на реализацији ескорта важних личности и терета са блокадом дела пловног пута.

ЗАШТИТА РЕЧНОГ САОБРАЋАЈА

„Iron Cat 2021” одржан је од 20. до 24. септембра на реци Тиси код Титела, а тема је била „Заштита речног саобраћаја”.

Дану високих званица присуствовали су командант Првог пука за разминирање и Речне флотиле пуковник Жолт Силађи, командант Речне флотиле капетан бојног брода Љубиша Марковић и пуковник Горан Стаменковић, представник Команде Копнене војске.

Посебан акценат овогодишње вежбе дат је на раду заједничке

команде на планирању, припреми и извођењу мултинационалних вежби ради одржавања достигнутог нивоа интероперабилности. Главни део сценарија Командно-штабне вежбе одиграо се на реци Тиси и привременом полигону „Тител”, са нагласком на примени процедура и поступака на заштити речног саобраћаја. Приказане су активности вађења потонулог објекта из реке, претраживања речног дна сонаром, уништавања откривене мине, затим рад бродских

посада по супозицијама борбене отпорности брода и спашавања човека у води, да би крај вежбе био крунисан артиљеријским гађањем групе бродова и дефилеом пловних објеката.

Заједничким закључком констатовано је да је циљ вежбе постигнут. Унапређена је регионална сарадња кроз заједничку вежбу речних јединица војски Србије и Мађарске, учвршћена је међусобно поверење, размењена су знања и стечена искуства у примени тактика, техника и процедура. |

РЕЧНИ МИНОЛОВЦИ КЛАСЕ „НЕШТИН”

Крајем седамдесетих година прошлог века у бродоградилшту Београд за потребе Речне ратне флотиле изграђено је шест ратних бродова врсте речни миноловац класе „Нештин”. Успешност пројекта потврђују чињенице да је по узору на тип 331 развијен и изграђен миноловац модерније класе, да након четири деценије успешно плове и оправдавају место и улогу у систему одбране, као и да су осамдесетих година Мађарска и Ирак одлучили да оваквим бродовима опреме сопствене речне снаге. Мађарска данас у свом наоружању има два речна вишенаменска брода, односно речна миноловца класе „Нештин”.

Квалитет градње бродског трупа и уграђених бродских оружја, механизма и виталних бродских система, укључујући и системе за демагнетизацију бродског магнетизма, показао се током четири деценије као савремен, интероперабилан и потребан за одговоре на изазове у акваторији региона. Речни вишенаменски бродови у експлоатацији Речне флотиле носе ознаке и имена по следећем: РВБ-332 „Тител”, РВБ-335 „Апатин”, РВБ-336 „Смедерево” и РВБ-341 „Нови Сад”.

Бродове погоне два дизел-мотора снаге по 191 KW (260 КС), којима се развија максимална низводна брзина од 28 km/h. Аутономија брода је 15 дана, са даљином пловљења од 4.000 km. Материјал који се користи приликом градње бродова је легура алуминијума. Речни вишенаменски брод има дужину од 27 m и ширину од 6,5 m. Пуни депласман износи 80 t. Газ на прапцу износи 0,90 m, на крми 1,08 m. Посада брода броји 17 чланова.